

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW via SOCW

Wetgeving en Juridische Zaken

Van

Persoonsgegevens

Datum

22 november 2024

Referentie

47940098

Bijlagen

1. nader rapport
2. wetsvoorstel
3. advies RVS
4. set beslisnota's

Intern OCW afgestemd

MBO

Indienen wetsvoorstel verbetering aansluiting
beroepsonderwijs-arbeidsmarkt

Aanleiding

Op 24 juli 2024 heeft de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) advies uitgebracht over het Wetsvoorstel verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt (hierna: VABA). Het advies was een dictum B, wat betekent dat de Afdeling adviseert rekening te houden met een aantal opmerkingen die zij heeft bij het wetsvoorstel. Het advies heeft geleid tot aanpassing van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting. Het wetsvoorstel is met M.OCW besproken in de beleidsstaf van 15 oktober en is nu gereed voor indiening bij de Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

- Indien u akkoord bent met indiening van het wetsvoorstel, verzoeken wij M.OCW de volgende stukken te ondertekenen:
  - het nader rapport; en
  - de memorie van toelichting.

Kernpunten

- Op de volgende pagina bij 'Toelichting' is kort de kern van het wetsvoorstel beschreven. De volgende wijzigingen zijn aangebracht op advies van de Afdeling:
  - *Onderwijstijd*. De toelichting bij het wetsvoorstel is aangevuld met de consequenties van de wijziging in de urennorm vanuit het perspectief van studenten, docenten en instellingen. Ook is verder gespecificeerd hoe de kwaliteitsborging rondom de veranderende urennorm eruit ziet.
  - *Verkorte opleidingen*. In de wetsartikelen is verduidelijkt dat de verkorte opleiding alleen open staat voor studenten die over meer relevante leer- of werkervaring beschikken dan studenten die alleen voldoen aan de vooropleidingseisen. Ook zijn extra waarborgen toegevoegd voor borging van de kwaliteit van de verkorte opleiding en ten behoeve van toezicht door de inspectie.
  - *Loskoppelen keuzedelen*. De toelichting bij het wetsvoorstel is uitgebreid met de bronnen die het bevoegd gezag kan gebruiken om te komen tot een goed aanbod van keuzedelen en is aangegeven wat de rol van de examencommissie is als het gaat om controle van de keuzedelen bij diplomering.

- Los van het advies van de Afdeling zijn wijzigingen van ondergeschikte aard aangebracht in het wetsvoorstel en de toelichting, waaronder:
  - Naar aanleiding van de opmerking van M.OCW is de term "overige uren" aangepast naar "flexibele uren".
  - De inspectie kan mandaat verkrijgen voor schorsing van het recht op examinering bij een beroepsopleiding verzorgd door een aanbieder van niet-bekostigd beroepsonderwijs of een exameninstelling.
  - In het wetsvoorstel is overgangsrecht opgenomen.

- Zoals met M.OCW is besproken, is de beoogde inwerkingtredingsdatum van de meeste wijzigingen 1 augustus 2026 (was: 1 augustus 2025). De grondslag voor de CBS-gegevens zou eerder in werking kunnen treden.

Toelichting

Kern van het wetsvoorstel

Er is in Nederland een grote vraag naar goed opgeleide vakmensen. Daarom is het belangrijk dat een student na het volgen van een mbo-opleiding een kansrijke positie heeft op de arbeidsmarkt. Een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt is hierin een vereiste, wat tevens één van de ambities is in de Werkagenda mbo 2023-2024. Met dit wetsvoorstel willen we de aansluiting verbeteren door:

1. Meer ruimte voor hybride, praktijkgerichte onderwijsvormen binnen de urennorm.
2. Meer ruimte om de opleiding te verkorten voor studenten met relevante leer- of werkervaring, doordat mbo-instellingen expliciet de bevoegdheid krijgen om afzonderlijke verkorte beroepsopleidingen aan te bieden voor studenten die beschikken over relevante leer- of werkervaring. De mbo-instelling dient hierbij te zorgen voor een transparante selectieprocedure met heldere selectiecriteria. Er geldt geen algemeen toelatingsrecht bij verkorte opleidingen.
3. Meer ruimte voor instellingen om passende keuzedelen aan te bieden en voor studenten de mogelijkheid om voordat zij een keuzedeel volgen een keuze te maken of te heroverwegen.
4. Het voor werkenden en werkzoekenden aantrekkelijker te maken om een deel van een mbo-opleiding te kunnen volgen in het niet bekostigd onderwijs:
  - Er komt een volwaardige positie voor de loopbaanbegeleidende leerweg (lbi) (voorheen 3e leerweg);
  - De instelling dient de lbi-student die een deel van een mbo-opleiding volgt, te informeren over de mogelijkheden om door te gaan met de volledige opleiding;
  - Lbi-studenten kunnen voortaan ook onderdelen volgen waarvoor de instelling géén bpv heeft geprogrammeerd (zoals Nederlands 2F)
  - De regels voor diploma-erkenning voor niet-bekostigde opleidingen worden flexibeler, zodat de instelling sneller kan inspelen op behoeften regionale arbeidsmarkt.
5. Het inzichtelijk maken van de aansluiting van een mbo-instelling op de arbeidsmarkt door een grondslag op te nemen voor publicatie van gegevens door CBS in het kader van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs.

Draagvlak

- De maatregelen hebben de steun van de MBO Raad en NRTO. Deze partijen hebben in de internetconsultatie aangegeven dat zij graag zouden zien dat de wijzigingen z.s.m. in werking treden. Ook JOB MBO kan zich vinden in de wijzigingen van de wet.

Financiële gevolgen en uitvoerbaarheid

- Het wetsvoorstel heeft geen consequenties voor de rijksbegroting.
- DUO heeft aangegeven dat de voorgestelde wijzigingen t.a.v. onderwijstijd, verkorte opleidingen en publicatie van CBS-gegevens, geen gevolgen voor DUO hebben. Ook heeft DUO aangegeven dat de aanpassingen t.b.v. de keuzedelen en het verzorgen van onderdelen van opleidingen uitvoerbaar zijn.

Aankondiging maatregelen in Kamerbrieven

- De loskoppeling van de keuzedelen van is aangekondigd in de TK-brief 'Veranderaanpak keuzedelen in het mbo en stand van zaken rekenen' van 18 december 2019.
- De aanpassing van de regels rondom onderwijstijd in het mbo is aangekondigd in de TK-brief Rapportage 'Ruimte voor onderwijs tijdens corona, evaluatie' van 1 juni 2022.
- De maatregelen rondom verkorte opleidingen en onderdelen van opleidingen raken aan het beleid voor leven lang ontwikkelen. Deze aanpassingen vergroten de wettelijke ruimte voor maatwerkopleidingen voor zij-instromers. Het wetsvoorstel is aangekondigd in de TK-brief 'Beleidslijnen Leven Lang Ontwikkelen' van 23 september 2022.

Geschatte planning

Tweede Kamer (indiening via Koning, schriftelijke behandeling, plenaire behandeling en aanvaarding)	december 2024 – mei 2025
Eerste Kamer (schriftelijke behandeling, plenaire behandeling en aanvaarding)	mei - oktober 2025
Publicatie en inwerkingtreding	november – 1 januari/1 augustus 2026

Openbaarmaking beslisnota's

- Bij de indiening van het wetsvoorstel worden alle beslisnota's die daaraan ten grondslag hebben gelegen, openbaar gemaakt op de website rijksoverheid.nl.
- De set beslisnota's die openbaar wordt gemaakt, is bijgevoegd bij deze nota.
- In de nota's zijn de persoonsgegevens van de betrokken ambtenaren gelakt.

Datum

22 november 2024

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW via SOCW

Wetgeving en Juridische Zaken

Van

Persoonsgegevens

Datum

22 november 2024

Referentie

47940098

Bijlagen

1. nader rapport
2. wetsvoorstel
3. set beslisnota's

Intern OCW afgestemd

MBO

Indienen wetsvoorstel verbetering aansluiting
beroepsonderwijs-arbeidsmarkt

Aanleiding

Op 24 juli 2024 heeft de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) advies uitgebracht over het Wetsvoorstel verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt (hierna: VABA). Het advies was een dictum B, wat betekent dat de Afdeling adviseert rekening te houden met een aantal opmerkingen die zij heeft bij het wetsvoorstel. Het advies heeft geleid tot aanpassing van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting. Het wetsvoorstel is met M.OCW besproken in de beleidsstaf van 15 oktober en is nu gereed voor indiening bij de Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

- Indien u akkoord bent met indiening van het wetsvoorstel, verzoeken wij M.OCW de volgende stukken te ondertekenen:
  - het nader rapport; en
  - de memorie van toelichting.

Kernpunten

- Op de volgende pagina bij 'Toelichting' is kort de kern van het wetsvoorstel beschreven. De volgende wijzigingen zijn aangebracht op advies van de Afdeling:
  - *Onderwijstijd*. De toelichting bij het wetsvoorstel is aangevuld met de consequenties van de wijziging in de urennorm vanuit het perspectief van studenten, docenten en instellingen. Ook is verder gespecificeerd hoe de kwaliteitsborging rondom de veranderende urennorm eruit ziet.
  - *Verkorte opleidingen*. In de wetsartikelen is verduidelijkt dat de verkorte opleiding alleen open staat voor studenten die over meer relevante leer- of werkervaring beschikken dan studenten die alleen voldoen aan de vooropleidingseisen. Ook zijn extra waarborgen toegevoegd voor borging van de kwaliteit van de verkorte opleiding en ten behoeve van toezicht door de inspectie.
  - *Loskoppelen keuzedelen*. De toelichting bij het wetsvoorstel is uitgebreid met de bronnen die het bevoegd gezag kan gebruiken om te komen tot een goed aanbod van keuzedelen en is aangegeven wat de rol van de examencommissie is als het gaat om controle van de keuzedelen bij diplomering.

- Los van het advies van de Afdeling zijn wijzigingen van ondergeschikte aard aangebracht in het wetsvoorstel en de toelichting, waaronder:
  - Naar aanleiding van de opmerking van M.OCW is de term "overige uren" aangepast naar "flexibele uren".
  - De inspectie kan mandaat verkrijgen voor schorsing van het recht op examinering bij een beroepsopleiding verzorgd door een aanbieder van niet-bekostigd beroepsonderwijs of een exameninstelling.
  - In het wetsvoorstel is overgangsrecht opgenomen.
- Zoals met M.OCW is besproken, is de beoogde inwerkingtredingsdatum van de meeste wijzigingen 1 augustus 2026 (was: 1 augustus 2025). De grondslag voor de CBS-gegevens zou eerder in werking kunnen treden.

Toelichting

Kern van het wetsvoorstel

Er is in Nederland een grote vraag naar goed opgeleide vakmensen. Daarom is het belangrijk dat een student na het volgen van een mbo-opleiding een kansrijke positie heeft op de arbeidsmarkt. Een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt is hierin een vereiste, wat tevens één van de ambities is in de Werkagenda mbo 2023-2024. Met dit wetsvoorstel willen we de aansluiting verbeteren door:

1. Meer ruimte voor hybride, praktijkgerichte onderwijsvormen binnen de urennorm.
2. Meer ruimte om de opleiding te verkorten voor studenten met relevante leer- of werkervaring, doordat mbo-instellingen expliciet de bevoegdheid krijgen om afzonderlijke verkorte beroepsopleidingen aan te bieden voor studenten die beschikken over relevante leer- of werkervaring. De mbo-instelling dient hierbij te zorgen voor een transparante selectieprocedure met heldere selectiecriteria. Er geldt geen algemeen toelatingsrecht bij verkorte opleidingen.
3. Meer ruimte voor instellingen om passende keuzedelen aan te bieden en voor studenten de mogelijkheid om voordat zij een keuzedeel volgen een keuze te maken of te heroverwegen.
4. Het voor werkenden en werkzoekenden aantrekkelijker te maken om een deel van een mbo-opleiding te kunnen volgen in het niet bekostigd onderwijs:
  - Er komt een volwaardige positie voor de loopbaanbegeleidende leerweg (lbi) (voorheen 3e leerweg);
  - De instelling dient de lbi-student die een deel van een mbo-opleiding volgt, te informeren over de mogelijkheden om door te gaan met de volledige opleiding;
  - Lbi-studenten kunnen voortaan ook onderdelen volgen waarvoor de instelling géén bpv heeft geprogrammeerd (zoals Nederlands 2F)
  - De regels voor diploma-erkenning voor niet-bekostigde opleidingen worden flexibeler, zodat de instelling sneller kan inspelen op behoeften regionale arbeidsmarkt.
5. Het inzichtelijk maken van de aansluiting van een mbo-instelling op de arbeidsmarkt door een grondslag op te nemen voor publicatie van gegevens door CBS in het kader van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs.

Draagvlak

- De maatregelen hebben de steun van de MBO Raad en NRTO. Deze partijen hebben in de internetconsultatie aangegeven dat zij graag zouden zien dat de wijzigingen z.s.m. in werking treden. Ook JOB MBO kan zich vinden in de wijzigingen van de wet.

Financiële gevolgen en uitvoerbaarheid

- Het wetsvoorstel heeft geen consequenties voor de rijksbegroting.
- DUO heeft aangegeven dat de voorgestelde wijzigingen t.a.v. onderwijstijd, verkorte opleidingen en publicatie van CBS-gegevens, geen gevolgen voor DUO hebben. Ook heeft DUO aangegeven dat de aanpassingen t.b.v. de keuzedelen en het verzorgen van onderdelen van opleidingen uitvoerbaar zijn.

Aankondiging maatregelen in Kamerbrieven

- De loskoppeling van de keuzedelen van is aangekondigd in de TK-brief 'Veranderaanpak keuzedelen in het mbo en stand van zaken rekenen' van 18 december 2019.
- De aanpassing van de regels rondom onderwijstijd in het mbo is aangekondigd in de TK-brief Rapportage 'Ruimte voor onderwijs tijdens corona, evaluatie' van 1 juni 2022.
- De maatregelen rondom verkorte opleidingen en onderdelen van opleidingen raken aan het beleid voor leven lang ontwikkelen. Deze aanpassingen vergroten de wettelijke ruimte voor maatwerkopleidingen voor zij-instromers. Het wetsvoorstel is aangekondigd in de TK-brief 'Beleidslijnen Leven Lang Ontwikkelen' van 23 september 2022.

Geschatte planning

Tweede Kamer (indiening via Koning, schriftelijke behandeling, plenaire behandeling en aanvaarding)	december 2024 – mei 2025
Eerste Kamer (schriftelijke behandeling, plenaire behandeling en aanvaarding)	mei - oktober 2025
Publicatie en inwerkingtreding	november – 1 januari/1 augustus 2026

Openbaarmaking beslisnota's

- Bij de indiening van het wetsvoorstel worden alle beslisnota's die daaraan ten grondslag hebben gelegen, openbaar gemaakt op de website rijksoverheid.nl.
- De set beslisnota's die openbaar wordt gemaakt, is bijgevoegd bij deze nota.
- In de nota's zijn de persoonsgegevens van de betrokken ambtenaren gelakt.

Datum

15 november 2024

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW, via MPVO

Persoonsgegevens

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

Persoonsgegevens

Datum

25 maart 2024

Referentie

WJZ/44808991 (12507)

Bijlagen

Ministerraadformulier
(44817235)

Wetsvoorstel VABA (44815552)

In revisie wijziging p.29 nav
cwizo (44838052)

Intern OCV afgestemd

MBO
Kennis

nota

aanbieding wetsvoorstel Verbetering aansluiting
beroepsonderwijs-arbeidsmarkt aan Ministerraad

Aanleiding

De CWIZO is op 25 maart akkoord gegaan met doorgeleiding van het wetsvoorstel *Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt* naar de ministerraad van 5 april.

De toelichting bij het wetsvoorstel is op één punt gewijzigd naar aanleiding van de CWIZO. Ook is de toelichting nog aangepast naar aanleiding van afstemming met het CBS.

Geadviseerd besluit

Indien u akkoord bent met aanbieding aan de ministerraad, verzoek ik u (MOCW) om het aanbiedingsformulier voor de MR te ondertekenen. De aanbieding gebeurt mede namens MPVO.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel sluit aan bij het prioritaire thema 'verbeteren aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt' van de werkagenda mbo.
- Het wetsvoorstel bevat een zestal maatregelen om de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt te verbeteren, waaronder een versoepeling van de urennorm waardoor:
  - mbo-instellingen meer ruimte krijgen om programmaonderdelen die de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt versterken, mee te laten tellen voor de urennorm, en
  - mbo-instellingen meer ruimte krijgen om mbo-studenten in het eerste studiejaar en binnen de urennorm kennis te laten maken met de arbeidsmarkt.
- Enkele onderdelen van het wetsvoorstel raken het beleidsterrein van leven lang ontwikkelen (LLO). Ook vindt de in het wetsvoorstel opgenomen publicatie van gegevens deels plaats voor de sectoren po en vo. Deze onderdelen maken deel uit van de portefeuille van MPVO. Beide bewindspersonen contrasigneren de uiteindelijke wet.

Toelichting

- **CWIZO**
  - In de CWIZO heeft FIN/IRF aangegeven enige zorg te hebben over de kwaliteit van de nieuwe onderwijsactiviteiten die mee gaan tellen voor de

urennorm. Afgesproken is dat in de toelichting wordt verduidelijkt dat de Inspectie van het Onderwijs toezicht houdt op de invulling van het onderwijsprogramma, inclusief de nieuwe onderwijsactiviteiten. De betreffende aanpassing in de toelichting (op p. 29) is apart bij deze nota in revisie bijgevoegd.

- Daarnaast is afgesproken dat met SZW contact wordt gelegd i.v.m. de wijzigingen rondom verkorte opleidingen en onderdelen van opleidingen. Dit contact is inmiddels gelegd.
- In de CWIZO is besloten dat het wetsvoorstel kan worden geagendeerd voor de MR van 5 april. Na de MR wordt het wetsvoorstel voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

CBS

- De toelichting van het wetsvoorstel is ook aangepast naar aanleiding van afstemming met CBS. Het onderhavige wetsvoorstel biedt een grondslag voor de publicatie van gegevens door CBS in het kader van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO) (po en vo). Toen u het wetsvoorstel voorgelegd kreeg ten behoeve van agendering in de CWIZO liep de afstemming met CBS over dit onderdeel nog. Onlangs bleek dat CBS in dit late stadium bedenkingen heeft rondom mogelijk onthullingsrisico en het gebrek aan betekenisvolle statistiek bij kleine aantallen binnen bepaalde NCO-rapportages. Aan u is toen aangegeven dat er op hoog ambtelijk niveau nog een overleg met CBS plaatsvindt, waarin OCW een werkwijze voorstelt die tegemoet komt aan de bezwaren van CBS. Op 7 maart heeft dit overleg met CBS plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een beperkte technische aanpassing van de toelichting bij het wetsvoorstel. Deze aanpassing houdt in dat de rol van het CBS in het kader van de NCO rapportages beperkt zal zijn tot het aanleveren van de voorspelde referentiewaardes. Dit houdt in dat op het niveau van een afzonderlijke onderwijsinstelling de meest waarschijnlijke uitkomsten worden bepaald op basis van gegevens die betrekking hebben op kenmerken van de onderwijsinstelling en leerlingenpopulatie.
- Het CBS is akkoord met deze aanpassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW, via MPVO

Persoonsgegevens

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

Persoonsgegevens

Datum

25 maart 2024

Referentie

WJZ/44808991 (12507)

Bijlagen

Ministerraadformulier
(44817235)

Wetsvoorstel VABA (44815552)

In revisie wijziging p.29 nav
cwizo (44838052)

Intern OCW afgestemd

MBO

Kennis

Perso...

nota

aanbieding wetsvoorstel Verbetering aansluiting
beroepsonderwijs-arbeidsmarkt aan Ministerraad

Aanleiding

De CWIZO is op 25 maart akkoord gegaan met doorgeleiding van het wetsvoorstel *Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt* naar de ministerraad van 5 april.

De toelichting bij het wetsvoorstel is op één punt gewijzigd naar aanleiding van de CWIZO. Ook is de toelichting nog aangepast naar aanleiding van afstemming met het CBS.

Geadviseerd besluit

Indien u akkoord bent met aanbieding aan de ministerraad, verzoek ik u (MOCW) om het aanbiedingsformulier voor de MR te ondertekenen. De aanbieding gebeurt mede namens MPVO.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel sluit aan bij het prioritaire thema 'verbeteren aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt' van de werkagenda mbo.
- Het wetsvoorstel bevat een zestal maatregelen om de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt te verbeteren, waaronder een versoepeling van de urennorm waardoor:
  - mbo-instellingen meer ruimte krijgen om programmaonderdelen die de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt versterken, mee te laten tellen voor de urennorm, en
  - mbo-instellingen meer ruimte krijgen om mbo-studenten in het eerste studiejaar en binnen de urennorm kennis te laten maken met de arbeidsmarkt.
- Enkele onderdelen van het wetsvoorstel raken het beleidsterrein van leven lang ontwikkelen (LLO). Ook vindt de in het wetsvoorstel opgenomen publicatie van gegevens deels plaats voor de sectoren po en vo. Deze onderdelen maken deel uit van de portefeuille van MPVO. Beide bewindspersonen contrasigneren de uiteindelijke wet.

Toelichting

CWIZO

- In de CWIZO heeft FIN/IRF aangegeven enige zorg te hebben over de kwaliteit van de nieuwe onderwijsactiviteiten die mee gaan tellen voor de

urennorm. Afgesproken is dat in de toelichting wordt verduidelijkt dat de Inspectie van het Onderwijs toezicht houdt op de invulling van het onderwijsprogramma, inclusief de nieuwe onderwijsactiviteiten. De betreffende aanpassing in de toelichting (op p. 29) is apart bij deze nota in revisie bijgevoegd.

- Daarnaast is afgesproken dat met SZW contact wordt gelegd i.v.m. de wijzigingen rondom verkorte opleidingen en onderdelen van opleidingen. Dit contact is inmiddels gelegd.
- In de CWIZO is besloten dat het wetsvoorstel kan worden geagendeerd voor de MR van 5 april. Na de MR wordt het wetsvoorstel voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

CBS

- De toelichting van het wetsvoorstel is ook aangepast naar aanleiding van afstemming met CBS. Het onderhavige wetsvoorstel biedt een grondslag voor de publicatie van gegevens door CBS in het kader van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO) (po en vo). Toen u het wetsvoorstel voorgelegd kreeg ten behoeve van agendering in de CWIZO liep de afstemming met CBS over dit onderdeel nog. Onlangs bleek dat CBS in dit late stadium bedenkingen heeft rondom mogelijk onthullingsrisico en het gebrek aan betekenisvolle statistiek bij kleine aantallen binnen bepaalde NCO-rapportages. Aan u is toen aangegeven dat er op hoog ambtelijk niveau nog een overleg met CBS plaatsvindt, waarin OCW een werkwijze voorstelt die tegemoet komt aan de bezwaren van CBS. Op 7 maart heeft dit overleg met CBS plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een beperkte technische aanpassing van de toelichting bij het wetsvoorstel. Deze aanpassing houdt in dat de rol van het CBS in het kader van de NCO rapportages beperkt zal zijn tot het aanleveren van de voorspelde referentiewaardes. Dit houdt in dat op het niveau van een afzonderlijke onderwijsinstelling de meest waarschijnlijke uitkomsten worden bepaald op basis van gegevens die betrekking hebben op kenmerken van de onderwijsinstelling en leerlingenpopulatie.
- Het CBS is akkoord met deze aanpassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

Opmerking MPVO op pagina 5:

ID-nr. 44543995

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO, MOCW

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

18-3-24

nota

Wetsvoorstel Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt

Aanleiding

Het wetsvoorstel *Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt* is gereed om behandeld te worden in de CWIZO.

Ter informatie treft u tevens het verslag van de over het wetsvoorstel gehouden internetconsultatie aan.

Geadviseerd besluit

Bent u akkoord met de start van het ministerraadtraject, te beginnen met agendering van het wetsvoorstel in de CWIZO van 25 maart 2024? Aanlevering is voorzien op uiterlijk 15 maart 2024.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel sluit aan bij het prioritaire thema 'verbeteren aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt' van de werkagenda mbo.
- Enkele onderdelen van het wetsvoorstel raken het beleidsterrein van leven lang ontwikkelen (LLO). Ook vindt de in het wetsvoorstel opgenomen publicatie van gegevens deels plaats voor de sectoren po en vo. Deze onderdelen maken deel uit van de portefeuille van MPVO. In het wetsvoorstel is daarom opgenomen dat MOCW het wetsvoorstel 'mede namens MPVO' ondertekent. Beide bewindspersonen contrasigneren de uiteindelijke wet.
- De uitkomsten van toets- en consultatiefase, met uitzondering van de afstemming met CBS, zijn verwerkt in het wetsvoorstel. Na akkoord van de Ministerraad kan het wetsvoorstel voor advies worden voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Het ministerraadtraject begint met agendering van het wetsvoorstel in de CWIZO van 25 maart 2024.
- De afstemming met CBS over de in het wetsvoorstel opgenomen grondslagen (wijziging van artikel 22 van de Wet register onderwijsdeelnemers) loopt nog; onlangs is gebleken dat CBS in dit late stadium bedenkingen heeft rondom mogelijk onthullingsrisico en het gebrek aan betekenisvolle statistiek bij kleine aantallen binnen bepaalde NCO-rapportages. Op donderdag 7 maart a.s. vindt op hoog ambtelijk niveau nog een overleg met CBS plaats, waarin OCW een werkwijze voorstelt die tegemoet komt aan de bezwaren van CBS. Dit kan aanleiding geven om de toelichting bij het wetsvoorstel nog (technisch) aan te passen. Indien dit het geval is, wordt u daarover separaat van deze nota zo snel mogelijk - en in ieder geval voorafgaand aan de aanlevering van de stukken aan de CWIZO - geïnformeerd door Persoonsgegevens
- Naar aanleiding van de internetconsultatie is het bijgevoegde verslag gemaakt.

Wetgeving en Juridische Zaken

Van

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Datum

20 februari 2024

Referentie

44025519

Bijlagen

- Wetsvoorstel
- Internetconsultatieverslag

Intern OCW afgestemd

MBO

HO&S

Kennis

Interdepartementaal afgestemd

Zie vordering op p. 5.

Toelichting

Inhoud wetsvoorstel

Datum

20 februari 2024

- Het wetsvoorstel verbetert de aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt en de behoeften van de studenten, door:
  - a) *versoepeling van de urennorm*
oftewel: instellingen meer ruimte te geven om programmaonderdelen die de aansluiting tussen beroepsonderwijs en arbeidsmarkt versterken, mee te laten tellen voor de urennorm;
  - b) *verduidelijking en enige versoepeling wettelijke ruimte voor verkorte beroepsopleidingen*
oftewel: passende, verkorte beroepsopleidingen mogelijk te maken voor studenten die al over relevante leer- en werkervaringen beschikken, bijvoorbeeld studenten met een havo- of vwo-diploma of zij-instromers met relevante werkervaring;
  - c) *loskoppeling keuzedelen*
oftewel: instellingen zelf te laten bepalen welke keuzedelen een passende verrijking zijn bij een beroepsopleiding en studenten de mogelijkheid te geven om pas op een later moment in hun opleiding een keuzedeel te kiezen of hun eerder gemaakte keuze alsnog te wijzigen;
  - d) *verduidelijking en enige versoepeling van de wettelijke ruimte voor het aanbod van niet-bekostigde delen*
oftewel: instellingen ruimte te geven om in een niet-bekostigde beroepsopleiding, afzonderlijke onderdelen van een beroepsopleiding aan te bieden die passen bij de behoefte van studenten en hun werkgevers;
  - e) *grondslagen publicatie CBS-gegevens*
oftewel: in artikel 22 van de Wet register onderwijsdeelnemers een grondslag op te nemen voor publicatie van CBS gegevens op instellingsniveau waaruit de aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt blijkt. Ook zijn grondslagen opgenomen in verband met benodigde CBS-gegevens op instellingsniveau in het kader van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO) (po en vo) en voor de onderwijskansenscore in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid (po) en Regeling onderwijskansen voortgezet onderwijs (vo).
- Naast bovengenoemde beleidsinhoudelijke maatregelen bevat het wetsvoorstel een aantal wijzigingen ter verbetering van de wetstechnische kwaliteit van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). Zo worden de regels voor het niet-bekostigd onderwijs ondergebracht in een nieuw hoofdstuk. Verder worden de in verschillende hoofdstukken opgenomen regels voor de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven bij elkaar geplaatst in een nieuwe paragraaf.
- In antwoord op de opmerking van MPVO ten aanzien van de *versoepeling van de urennorm* ("mits onderwijskwaliteit geborgd en geen verkapte bezuiniging"):
  - De versoepeling van de urennorm verandert niets aan het totaal aantal uren onderwijs dat in een beroepsopleiding moet worden verzorgd of aan de kwaliteitseisen die aan dat onderwijs worden gesteld. Met de versoepeling wordt het enkel mogelijk om ook andere typen onderwijsactiviteiten in het onderwijsprogramma op te nemen (naast begeleide onderwijsuren, waarin onderwijs wordt gegeven onder verantwoordelijkheid en met actieve betrokkenheid van onderwijspersoneel, en beroepspraktijkvorming). Het betreft

bijvoorbeeld het op locatie aan de slag gaan met een opdracht van een bedrijf of een klant.

- De kwaliteit van het onderwijs wordt geborgd doordat onderwijsteams verplicht zijn om voorafgaand aan de beroepsopleiding vast te leggen op welke wijze het totale onderwijsprogramma wordt vormgegeven. Zij moeten hierbij toelichten hoe de invulling van het onderwijsprogramma zorgt voor voldoende kwaliteit en hoe deze aansluit bij de pedagogisch-didactische behoefte van de student. Ook moet er bewust worden stilgestaan bij de begeleiding van studenten tijdens de andere typen onderwijsactiviteiten. Doordat de onderwijsteams de gemaakte keuzes voor het onderwijsprogramma en de toelichting vastleggen, is dit ook inzichtelijk voor de inspectie.
- Ook bij andere typen onderwijsactiviteiten is begeleiding van studenten noodzakelijk. Ook zal meer afstemming tussen de docent en partners uit het bedrijfsleven nodig zijn. De andere onderwijsactiviteiten leveren daarmee geen bezuiniging op.

Datum

20 februari 2024

Afstemming CBS

- Het onderhavige wetsvoorstel biedt – naast een grondslag voor publicatie van CBS-gegevens met betrekking tot de aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt en de onderwijskansenscore - een grondslag voor de publicatie van gegevens door CBS in het kader van het NCO.
- CBS heeft bedenkingen geuit rondom een mogelijk onthullingsrisico en een gebrek aan betekenisvolle statistiek bij kleine aantallen binnen bepaalde NCO-rapportages. CBS heeft de wens uitgesproken de bedenkingen met OCW te bespreken op hoog ambtelijk niveau voordat inhoudelijk verder gesproken wordt over het traject en het wetsvoorstel zoals nu voorzien.
- Op donderdag 7 maart a.s. vindt op hoog ambtelijk niveau nog een overleg met CBS plaats, waarin OCW een werkwijze voorstelt die tegemoet komt aan de bezwaren van CBS. Deze werkwijze veronderstelt een wetswijziging van de Wet register onderwijsdeelnemers die – los van het onderhavige wetsvoorstel – kan worden opgestart. Het overleg met CBS kan wel aanleiding geven om de toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel nog (technisch) aan te passen aan deze werkwijze. Indien dit het geval is, wordt u daarover separaat van deze nota zo snel mogelijk – en in ieder geval voorafgaand aan de aanlevering van de stukken aan de CWIZO - geïnformeerd door Persoonsgege...

LLO-beleid: verschillen mbo en ho

- De onderwerpen verkorte opleidingen en delen van opleidingen in niet-bekostigd onderwijs raken aan het beleid voor LLO. Deze aanpassingen vergroten de wettelijke ruimte voor maatwerk voor zij-instromers. Het betreft een aantal beperkte 'no-regret-maatregelen' die gericht zijn op verbetering van de bestaande praktijk in het mbo en die nog tijdens de looptijd van de werkagenda mbo in werking kunnen treden.
- Voor het oplossen van meer fundamentele LLO-knelpunten en het realiseren van een samenhangende LLO-aanpak vanuit verschillende ministeries is in het najaar van 2022 het traject voor de Toekomstverkenning LLO gestart. In de Kamerbrief 'Uitwerking onderwijsagenda LLO' van 10 november 2023 is dit nader uitgewerkt in een stappenplan voor de periode 2023 tot en met 2025. In het stappenplan is zowel voorliggend wetsvoorstel vermeld als enkele

verkenningen naar fundamentele LLO-knelpunten en LLO-aanpak voor zowel mbo als het hoger onderwijs (ho).

Datum

20 februari 2024

- De stelsels in mbo en het ho verschillen van elkaar. Het onderhavige wetsvoorstel en het thans in de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstel leeruitkomsten zien er anders uit en volgen een ander tempo:
  - De regelgeving voor niet-bekostigd onderwijs is verschillend voor het mbo en ho. De WEB (mbo) biedt op dit moment al ruimte voor bekostigde mbo-instellingen om niet-bekostigde (onderdelen van) opleidingen uit te voeren, in voorliggend wetsvoorstel wordt hierop voortgebouwd. Voor bekostigde ho-instellingen biedt de WHW (ho) dergelijke ruimte voor zover het initiële opleidingen betreft niet en voert directie HO&S, zoals aangekondigd in de Onderwijsagenda LLO, een verkenning uit naar de mogelijkheden.
  - De voor het mbo voorgenomen regelgeving voor verkorting van opleidingen (beperking van de studieduur), waarbij niet langer de verplichting geldt de reguliere opleiding te verzorgen, kent het ho niet. Ook de met het wetsvoorstel Leeruitkomsten (ho) geregelde mogelijkheid om opleidingen te verzorgen op basis van eenheden van leeruitkomsten verandert niets aan het aantal geregelde studiebelastinguren van de opleiding. Bovendien moeten bekostigde en niet-bekostigde ho-instellingen als zij een opleiding verzorgen op basis van eenheden van leeruitkomsten in alle gevallen een onderwijsprogramma (de gefaciliteerde leerroute) aanbieden. In het onderhavige wetsvoorstel (mbo) wordt aan bekostigde mbo-instellingen ook de mogelijkheid geboden om de opleiding alleen in verkorte vorm aan te bieden voor mensen met relevante leer- en werkervaring, dus zonder dat ze de opleiding in reguliere studieduur in uitvoering hebben. Uitgangspunt is dat mbo-instellingen deze ruimte alleen nodig hebben in het geval dat er geen belangstelling is voor deze opleiding vanuit reguliere studenten. De reden voor de geboden ruimte is dat mbo-instellingen soms, ondanks een goed arbeidsmarktperspectief, te weinig aanmeldingen krijgt vanuit initieel onderwijs om de opleiding regulier te kunnen aanbieden. Als vervolgens studenten met leer- en werkervaring zich wél aanmelden, willen instellingen hen, net zoals bij andere opleidingen, passende verkorting kunnen aanbieden. Dit speelt met name voor beroepen gericht op kleinschalig vakmanschap. Net zoals in het ho blijft de toegankelijkheid van het mbo voor iedereen van cruciaal belang. Het wetsvoorstel voorziet ook in een evaluatie op dit punt; mocht uit de evaluatie blijken dat, ondanks interesse van studenten in het initieel onderwijs, een aantal instellingen een beroepsopleiding alleen verkort aanbieden, dan kan een ministeriële regeling worden opgesteld met nadere aanscherping van de voorwaarden voor verkorte opleidingen.

Uitkomsten toets- en consultatiefase

Uitvoeringstoets

- DUO heeft aangegeven dat voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de regels voor onderwijstijd, verkorte opleidingen en publicatie van CBS-gegevens, geen gevolgen voor DUO hebben.
- De aanpassingen ten behoeve van de keuzedelen en het verzorgen van niet-bekostigde onderdelen van opleidingen zijn uitvoerbaar voor DUO. Over de

haalbaarheid van deze wijzigingen in de systemen van DUO, instellingen en softwareleveranciers per 1 augustus 2025, zal nader overleg met deze partijen plaatsvinden.

Datum
20 februari 2024

- Naar aanleiding van de opmerkingen van de inspectie is het wetsvoorstel op een aantal punten aangepast. Dit betreft met name verduidelijkingen in het algemeen of artikelsgewijs deel van de toelichting en technische aanpassingen van artikelen.
- Daarnaast heeft de inspectie zorgen geuit over de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel in relatie tot de capaciteit. Naar aanleiding hiervan zal overleg plaatsvinden met de inspectie.

Internetconsultatie

- De internetconsultatie heeft gelopen van 28 augustus 2023 tot 25 september 2023. In totaal is er 27 keer gereageerd, waarvan 19 reacties openbaar zijn.
- In de internetconsultatie is expliciet de vraag voorgelegd of de nieuwe regels voor onderwijstijd voldoende ruimte bieden om het huidige onderwijsprogramma te blijven aanbieden. De meeste respondenten hebben geantwoord dat dit het geval is. Een aantal respondenten heeft aangegeven hier eventuele knelpunten te zien. Naar aanleiding hiervan is er contact geweest met betrokken partijen. Na nadere duiding van de voorgestelde urennorm blijkt er voldoende comfort dat de geboden ruimte voldoende flexibiliteit geeft om de uitzonderingsbepaling te laten vervallen.
- Verder is op de diverse onderwerpen gereageerd, die zijn toegelicht in het internetconsultatieverslag.

Adviescollege toetsing regeldruk (ATR)

- Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) acht de nut en noodzaak van het wetsvoorstel voldoende onderbouwd.
- Het advies van de ATR om een evaluatiebepaling op te nemen en inzichtelijk te maken op welke aspecten de wet geëvalueerd zal worden, is overgenomen.
- De ATR heeft geadviseerd om de verplichting te heroverwegen dat een instelling alleen niet-bekostigde delen van een beroepsopleiding mag aanbieden als zij van ten minste één beroepsopleiding in hetzelfde opleidingsdomein het volledige onderwijsprogramma uitvoert. Dit advies is niet overgenomen. Door deze verplichting wordt de kwaliteit van het onderwijs en de examinering beter geborgd en wordt, voor studenten die dit willen, de drempel om, na het volgen van een deel, door te gaan met de rest van de beroepsopleiding, niet onnodig hoog.
- Het advies van de ATR om te verduidelijken wanneer de onderwijsinstellingen, in het kader van keuzedelen, aan hun zorgplicht hebben voldaan, is overgenomen.
- Op advies van de ATR zijn de gevolgen voor de regeldruk op handelingsniveau zo volledig mogelijk in beeld gebracht in de toelichting bij het wetsvoorstel, conform de Rijksbrede methodiek.
- In antwoord op de opmerking van MPVO over de verplichting dat een instelling van ten minste één beroepsopleiding in hetzelfde opleidingsdomein het volledige onderwijsprogramma uitvoert ("belemmert dit niet kleinere opleidingsbieders? flexibiliteit van studenten?"):
  - Deze verplichting is goed uitvoerbaar voor kleine opleiders die over een diploma-erkenning van slechts één of enkele mbo-kwalificaties

*is dit duurdig
werkzaam 2025?*

beschikken. Ook dan kunnen zij een volledige beroepsopleiding aanbieden.

- De verplichting is gewenst om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de aangeboden delen van beroepsopleidingen geborgd blijft. De opleider heeft hiervoor expertise nodig met betrekking tot het geheel aan kwalificatie- en exameneisen van beroepsopleidingen. Ook het kwaliteitssysteem dat de opleider hanteert, moet voldoen aan de eisen die gelden voor uitvoering van volledige beroepsopleidingen.
- De verplichting dient ook het belang van de student. Opleiders krijgen met dit wetsvoorstel een aanvullende verplichting om de student te informeren over een passende wijze om de beroepsopleiding af te maken. Het is onwenselijk dat een aanbieder voor een vervolg richting diplomagericht beroepsonderwijs in alle gevallen naar andere instellingen of aanbieders zou verwijzen. Studenten moeten ook bij de aanbieder zelf terecht kunnen om hun beroepsopleiding te vervolgen richting een diploma, zodat de drempel om eventueel door te gaan met beroepsonderwijs niet te hoog wordt.

Datum

20 februari 2024

Autoriteit bescherming persoonsgegevens (AP)

De AP heeft geen aanleiding gezien voor het maken van opmerkingen.

Politieke context

De verwachting is dat de meeste maatregelen steun kunnen vinden bij de politieke partijen.

Voor wat betreft de maatregelen rondom onderwijstijd kan de Kamer vragen naar de ruimte die het wetsvoorstel biedt voor online-onderwijs. Een voorbeeld daarvan is de motie Kwint c.s. d.d. 5 juli 2021, die oproept om ervoor te zorgen dat fysiek onderwijs de norm is. Aangezien het wetsvoorstel alleen ruimte biedt voor kwalitatief goede programmaonderdelen en instellingen moeten aangeven hoe deze onderdelen passen bij de onderwijsvisie van de instelling, waarvan de visie op de pedagogisch-didactische behoefte van de betreffende studenten onderdeel is, ligt een grote toename van het online-onderwijs niet voor de hand.

Financiële overwegingen

Dit wetsvoorstel heeft geen financiële gevolgen, behalve evt. uitvoeringskosten voor DUO.

Krachtenveld

De MBO Raad en NRTO zijn content met de voorgestelde wijzigingen. Zij zouden graag zien dat de wijzigingen z.s.m. in werking treden en betreuren dan ook dat dit pas op 1 augustus 2025 zal zijn.

JOB is in een eerder stadium bijgepraat over de maatregelen in het wetsvoorstel en kan zich in de wijzigingen vinden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

TER BESLUITVORMING
Aan: MPVO, MOCW

Persoonsgegevens

Wetgeving en Juridische
Zaken

Van

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Datum

20 februari 2024

Referentie

44025519

Bijlagen

- Wetsvoorstel
- Internetconsultatieverslag

Intern OCW afgestemd

MBO

HO&S

Kennis

Interdepartementaal

afgestemd

nota

Wetsvoorstel Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-
arbeidsmarkt

Aanleiding

Het wetsvoorstel *Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt* is
gereed om behandeld te worden in de CWIZO.

Ter informatie treft u tevens het verslag van de over het wetsvoorstel gehouden
internetconsultatie aan.

Geadviseerd besluit

Bent u akkoord met de start van het ministerraadtraject, te beginnen met
agendering van het wetsvoorstel in de CWIZO van 25 maart 2024? Aanlevering is
voorzien op uiterlijk 15 maart 2024.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel sluit aan bij het prioritaire thema 'verbeteren aansluiting
beroepsonderwijs-arbeidsmarkt' van de werkagenda mbo.
- Enkele onderdelen van het wetsvoorstel raken het beleidsterrein van leven
lang ontwikkelen (LLO). Ook vindt de in het wetsvoorstel opgenomen
publicatie van gegevens deels plaats voor de sectoren po en vo. Deze
onderdelen maken deel uit van de portefeuille van MPVO. In het wetsvoorstel
is daarom opgenomen dat MOCW het wetsvoorstel 'mede namens MPVO'
ondertekent. Beide bewindspersonen contrasigneren de uiteindelijke wet.
- De uitkomsten van toets- en consultatiefase, met uitzondering van de
afstemming met CBS, zijn verwerkt in het wetsvoorstel. Na akkoord van de
Ministerraad kan het wetsvoorstel voor advies worden voorgelegd aan de
Afdeling advisering van de Raad van State. Het ministerraadtraject begint met
agendering van het wetsvoorstel in de CWIZO van 25 maart 2024.
- De afstemming met CBS over de in het wetsvoorstel opgenomen grondslagen
(wijziging van artikel 22 van de Wet register onderwijsdeelnemers) loopt nog;
onlangs is gebleken dat CBS in dit late stadium bedenkingen heeft rondom
mogelijk onthullingsrisico en het gebrek aan betekenisvolle statistiek bij kleine
aantallen binnen bepaalde NCO-rapportages. Op donderdag 7 maart a.s. vindt
op hoog ambtelijk niveau nog een overleg met CBS plaats, waarin OCW een
werkwijze voorstelt die tegemoet komt aan de bezwaren van CBS. Dit kan
aanleiding geven om de toelichting bij het wetsvoorstel nog (technisch) aan te
passen. Indien dit het geval is, wordt u daarover separaat van deze nota zo
snel mogelijk – en in ieder geval voorafgaand aan de aanlevering van de
stukken aan de CWIZO - geïnformeerd door Persoonsgegevens
- Naar aanleiding van de internetconsultatie is het bijgevoegde verslag
gemaakt.

Toelichting

Inhoud wetsvoorstel

- Het wetsvoorstel verbetert de aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt en de behoeften van de studenten, door:
  - a) *versoepeling van de urennorm*
oftewel: instellingen meer ruimte te geven om programmaonderdelen die de aansluiting tussen beroepsonderwijs en arbeidsmarkt versterken, mee te laten tellen voor de urennorm;
  - b) *verduidelijking en enige versoepeling wettelijke ruimte voor verkorte beroepsopleidingen*
oftewel: passende, verkorte beroepsopleidingen mogelijk te maken voor studenten die al over relevante leer- en werkervaringen beschikken, bijvoorbeeld studenten met een havo- of vwo-diploma of zij-instromers met relevante werkervaring;
  - c) *loskoppeling keuzedelen*
oftewel: instellingen zelf te laten bepalen welke keuzedelen een passende verrijking zijn bij een beroepsopleiding en studenten de mogelijkheid te geven om pas op een later moment in hun opleiding een keuzedeel te kiezen of hun eerder gemaakte keuze alsnog te wijzigen;
  - d) *verduidelijking en enige versoepeling van de wettelijke ruimte voor het aanbod van niet-bekostigde delen*
oftewel: instellingen ruimte te geven om in een niet-bekostigde beroepsopleiding, afzonderlijke onderdelen van een beroepsopleiding aan te bieden die passen bij de behoefte van studenten en hun werkgevers;
  - e) *grondslagen publicatie CBS-gegevens*
oftewel: in artikel 22 van de Wet register onderwijsdeelnemers een grondslag op te nemen voor publicatie van CBS gegevens op instellingsniveau waaruit de aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt blijkt. Ook zijn grondslagen opgenomen in verband met benodigde CBS-gegevens op instellingsniveau in het kader van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO) (po en vo) en voor de onderwijskansenscore in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid (po) en Regeling onderwijskansen voortgezet onderwijs (vo).
- Naast bovengenoemde beleidsinhoudelijke maatregelen bevat het wetsvoorstel een aantal wijzigingen ter verbetering van de wetstechnische kwaliteit van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). Zo worden de regels voor het niet-bekostigd onderwijs ondergebracht in een nieuw hoofdstuk. Verder worden de in verschillende hoofdstukken opgenomen regels voor de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven bij elkaar geplaatst in een nieuwe paragraaf.

mits onderwijs
kwaliteit ge-
bond en
open verhoogde
besteding.

Afstemming CBS

- Het onderhavige wetsvoorstel biedt – naast een grondslag voor publicatie van CBS-gegevens met betrekking tot de aansluiting van het beroepsonderwijs op

de arbeidsmarkt en de onderwijskansenscore - een grondslag voor de publicatie van gegevens door CBS in het kader van het NCO.

- CBS heeft bedenkingen geuit rondom een mogelijk onthullingsrisico en een gebrek aan betekenisvolle statistiek bij kleine aantallen binnen bepaalde NCO-rapportages. CBS heeft de wens uitgesproken de bedenkingen met OCW te bespreken op hoog ambtelijk niveau voordat inhoudelijk verder gesproken wordt over het traject en het wetsvoorstel zoals nu voorzien.
- Op donderdag 7 maart a.s. vindt op hoog ambtelijk niveau nog een overleg met CBS plaats, waarin OCW een werkwijze voorstelt die tegemoet komt aan de bezwaren van CBS. Deze werkwijze veronderstelt een wetswijziging van de Wet register onderwijsdeelnemers die – los van het onderhavige wetsvoorstel – kan worden opgestart. Het overleg met CBS kan wel aanleiding geven om de toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel nog (technisch) aan te passen aan deze werkwijze. Indien dit het geval is, wordt u daarover separaat van deze nota zo snel mogelijk – en in ieder geval voorafgaand aan de aanlevering van de stukken aan de CWIZO - geïnformeerd door Persoonsgegev...

LLO-beleid: verschillen mbo en ho

- De onderwerpen verkorte opleidingen en delen van opleidingen in niet-bekostigd onderwijs raken aan het beleid voor LLO. Deze aanpassingen vergroten de wettelijke ruimte voor maatwerk voor zij-instromers. Het betreft een aantal beperkte 'no-regret-maatregelen' die gericht zijn op verbetering van de bestaande praktijk in het mbo en die nog tijdens de looptijd van de werkgenda mbo in werking kunnen treden.
- Voor het oplossen van meer fundamentele LLO-knelpunten en het realiseren van een samenhangende LLO-aanpak vanuit verschillende ministeries is in het najaar van 2022 het traject voor de Toekomstverkenning LLO gestart. In de Kamerbrief 'Uitwerking onderwijsagenda LLO' van 10 november 2023 is dit nader uitgewerkt in een stappenplan voor de periode 2023 tot en met 2025. In het stappenplan is zowel voorliggend wetsvoorstel vermeld als enkele verkenningen naar fundamentele LLO-knelpunten en LLO-aanpak voor zowel mbo als het hoger onderwijs (ho).
- De stelsels in mbo en het ho verschillen van elkaar. Het onderhavige wetsvoorstel en het thans in de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstel leeruitkomsten zien er anders uit en volgen een ander tempo:
  - De regelgeving voor niet-bekostigd onderwijs is verschillend voor het mbo en ho. De WEB (mbo) biedt op dit moment al ruimte voor bekostigde mbo-instellingen om niet-bekostigde (onderdelen van) opleidingen uit te voeren, in voorliggend wetsvoorstel wordt hierop voortgebouwd. Voor bekostigde ho-instellingen biedt de WHW (ho) dergelijke ruimte voor zover het initiële opleidingen betreft niet en voert directie HO&S, zoals aangekondigd in de Onderwijsagenda LLO, een verkenning uit naar de mogelijkheden.
  - De voor het mbo voorgenomen regelgeving voor verkorting van opleidingen (beperking van de studieduur), waarbij niet langer de

verplichting geldt de reguliere opleiding te verzorgen, kent het ho niet. Ook de met het wetsvoorstel Leeruitkomsten (ho) geregelde mogelijkheid om opleidingen te verzorgen op basis van eenheden van leeruitkomsten verandert niets aan het aantal geregelde studiebelastinguren van de opleiding. Bovendien moeten bekostigde en niet-bekostigde ho-instellingen als zij een opleiding verzorgen op basis van eenheden van leeruitkomsten in alle gevallen een onderwijsprogramma (de gefaciliteerde leerroute) aanbieden. In het onderhavige wetsvoorstel (mbo) wordt aan bekostigde mbo-instellingen ook de mogelijkheid geboden om de opleiding alleen in verkorte vorm aan te bieden voor mensen met relevante leer- en werkervaring, dus zonder dat ze de opleiding in reguliere studieduur in uitvoering hebben. Uitgangspunt is dat mbo-instellingen deze ruimte alleen nodig hebben in het geval dat er geen belangstelling is voor deze opleiding vanuit reguliere studenten. De reden voor de geboden ruimte is dat mbo-instellingen soms, ondanks een goed arbeidsmarktperspectief, te weinig aanmeldingen krijgt vanuit initieel onderwijs om de opleiding regulier te kunnen aanbieden. Als vervolgens studenten met leer- en werkervaring zich wél aanmelden, willen instellingen hen, net zoals bij andere opleidingen, passende verkorting kunnen aanbieden. Dit speelt met name voor beroepen gericht op kleinschalig vakmanschap. Net zoals in het ho blijft de toegankelijkheid van het mbo voor iedereen van cruciaal belang. Het wetsvoorstel voorziet ook in een evaluatie op dit punt; mocht uit de evaluatie blijken dat, ondanks interesse van studenten in het initieel onderwijs, een aantal instellingen een beroepsopleiding alleen verkort aanbieden, dan kan een ministeriële regeling worden opgesteld met nadere aanscherping van de voorwaarden voor verkorte opleidingen.

Uitkomsten toets- en consultatiefase

Uitvoeringstoets

- DUO heeft aangegeven dat voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de regels voor onderwijstijd, verkorte opleidingen en publicatie van CBS-gegevens, geen gevolgen voor DUO hebben.
- De aanpassingen ten behoeve van de keuzedelen en het verzorgen van niet-bekostigde onderdelen van opleidingen zijn uitvoerbaar voor DUO. Over de haalbaarheid van deze wijzigingen in de systemen van DUO, instellingen en softwareleveranciers per 1 augustus 2025, zal nader overleg met deze partijen plaatsvinden.
- Naar aanleiding van de opmerkingen van de inspectie is het wetsvoorstel op een aantal punten aangepast. Dit betreft met name verduidelijkingen in het algemeen of artikelsgewijs deel van de toelichting en technische aanpassingen van artikelen.

- Daarnaast heeft de inspectie zorgen geuit over de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel in relatie tot de capaciteit. Naar aanleiding hiervan zal overleg plaatsvinden met de inspectie.

Internetconsultatie

- De internetconsultatie heeft gelopen van 28 augustus 2023 tot 25 september 2023. In totaal is er 27 keer gereageerd, waarvan 19 reacties openbaar zijn.
- In de internetconsultatie is expliciet de vraag voorgelegd of de nieuwe regels voor onderwijstijd voldoende ruimte bieden om het huidige onderwijsprogramma te blijven aanbieden. De meeste respondenten hebben geantwoord dat dit het geval is. Een aantal respondenten heeft aangegeven hier eventuele knelpunten te zien. Naar aanleiding hiervan is er contact geweest met betrokken partijen. Na nadere duiding van de voorgestelde urennorm blijkt er voldoende comfort dat de geboden ruimte voldoende flexibiliteit geeft om de uitzonderingsbepaling te laten vervallen.
- Verder is op de diverse onderwerpen gereageerd, die zijn toegelicht in het internetconsultatieverslag.

Adviescollege toetsing regeldruk (ATR)

- Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) acht de nut en noodzaak van het wetsvoorstel voldoende onderbouwd.
- Het advies van de ATR om een evaluatiebepaling op te nemen en inzichtelijk te maken op welke aspecten de wet geëvalueerd zal worden, is overgenomen.
- De ATR heeft geadviseerd om de verplichting te heroverwegen dat een instelling alleen niet-bekostigde delen van een beroepsopleiding mag aanbieden als zij van ten minste één beroepsopleiding in hetzelfde opleidingsdomein het volledige onderwijsprogramma uitvoert. Dit advies is niet overgenomen. Door deze verplichting wordt de kwaliteit van het onderwijs en de examinering beter geborgd en wordt, voor studenten die dit willen, de drempel om, na het volgen van een deel, door te gaan met de rest van de beroepsopleiding, niet onnodig hoog.
- Het advies van de ATR om te verduidelijken wanneer de onderwijsinstellingen, in het kader van keuzedelen, aan hun zorgplicht hebben voldaan, is overgenomen.
- Op advies van de ATR zijn de gevolgen voor de regeldruk op handelingsniveau zo volledig mogelijk in beeld gebracht in de toelichting bij het wetsvoorstel, conform de Rijksbrede methodiek.

beluiment
dit niet
kleinere
opleidings-
aanbieders?
Flexibiliteit
van studenten?

Autoriteit bescherming persoonsgegevens (AP)

De AP heeft geen aanleiding gezien voor het maken van opmerkingen.

Politieke context

De verwachting is dat de meeste maatregelen steun kunnen vinden bij de politieke partijen.

Datum

20 februari 2024

Voor wat betreft de maatregelen rondom onderwijstijd kan de Kamer vragen naar de ruimte die het wetsvoorstel biedt voor online-onderwijs. Een voorbeeld daarvan is de motie Kwint c.s. d.d. 5 juli 2021, die oproept om ervoor te zorgen dat fysiek onderwijs de norm is. Aangezien het wetsvoorstel alleen ruimte biedt voor kwalitatief goede programmaonderdelen en instellingen moeten aangeven hoe deze onderdelen passen bij de onderwijsvisie van de instelling, waarvan de visie op de pedagogisch-didactische behoefte van de betreffende studenten onderdeel is, ligt een grote toename van het online-onderwijs niet voor de hand.

Financiële overwegingen

Dit wetsvoorstel heeft geen financiële gevolgen, behalve evt. uitvoeringskosten voor DUO.

Krachtenveld

De MBO Raad en NRTO zijn content met de voorgestelde wijzigingen. Zij zouden graag zien dat de wijzigingen z.s.m. in werking treden en betreuren dan ook dat dit pas op 1 augustus 2025 zal zijn.

JOB is in een eerder stadium bijgepraat over de maatregelen in het wetsvoorstel en kan zich in de wijzigingen vinden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW, via MPVO

Middelbaar Beroeps
Onderwijs

Van

Persoonsgegevens

Datum

07 augustus 2023

Referentie

40115898

Bijlagen

1. Wetsvoorstel verbetering aansluiting OA (versie internetconsultatie)
2. Aanbiedingsformulier MR internetconsultatie wetsvoorstel verbetering aansluiting OA
3. Nota start internetconsultatie juli MOCW
4. Advies Ministerraad

Nota MR start internetconsultatie Wetsvoorstel Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt

Aanleiding

Op 7 juli jl. bent u (MOCW) akkoord gegaan met het in consultatie brengen van het *wetsvoorstel verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt*. De consultatie was nog niet feitelijk gestart, toen het kabinet viel. Met de val van het kabinet is de procedure rondom internetconsultaties aangepast. Alle wetsvoorstellen moeten nu eerst voor akkoord naar de MR, zodat daar besloten kan worden of een wetsvoorstel in internetconsultatie kan gaan of controversieel wordt verklaard.

Enkele onderdelen van het wetsvoorstel raken het beleidsterrein van leven lang ontwikkelen. Dit beleidsterrein maakt deel uit van de portefeuille van MPVO. Het wetsvoorstel wordt daarom mede ondertekend door MPVO. Daarnaast vindt de in het wetsvoorstel opgenomen gegevenslevering deels plaats voor de sectoren primair en voortgezet onderwijs, die eveneens deel uitmaken van de portefeuille van MPVO. Aan u beide wordt middels deze nota akkoord gevraagd voor het starten van de internetconsultatie.

Gevraagd besluit

- Akkoord te gaan met het agenderen van het wetsvoorstel verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt in de MR op 25 augustus, zodat de internetconsultatie van het wetsvoorstel daarna zo snel mogelijk kan starten.
- Daartoe akkoord te gaan met het delen van de benodigde documenten met de MR, zijnde het aanbiedingsformulier en het wetsvoorstel (inclusief de toelichting).
- Het aanbiedingsformulier te ondertekenen (MOCW)

Kernpunten

- U verzoekt de MR om akkoord te gaan met het starten van de internetconsultatie voor het wetsvoorstel *verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt*. Het wetsvoorstel bevat een zestal maatregelen om de aansluiting tussen het beroepsonderwijs (mbo) en de arbeidsmarkt te verbeteren door:
  - a) mbo-instellingen meer ruimte te geven om programmaonderdelen die de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt versterken, mee te laten tellen voor de urennorm;
  - b) mbo-instellingen meer ruimte te geven om mbo-studenten in het eerste studiejaar en binnen de urennorm kennis te laten maken met de arbeidsmarkt;

- c) passende, verkorte opleidingen mogelijk te maken voor mbo-studenten die al over relevante leer- en werkervaringen beschikken, bijv. mbo-studenten met een havo-diploma of zij-instromers;
  - d) mbo-instellingen zelf te laten bepalen welke keuzedelen een passende verrijking zijn bij een mbo-opleiding en mbo-studenten de mogelijkheid te geven om pas op een later moment in hun mbo-opleiding een keuzedeel te kiezen of hun eerder gemaakte keuze alsnog te wijzigen;
  - e) mbo-instellingen ruimte te geven om in een niet-bekostigde opleiding, afzonderlijke onderdelen van een beroepsopleiding aan te bieden die passen bij de behoefte van mbo-studenten en hun werkgevers.
  - f) een grondslag op te nemen voor publicatie van CBS gegevens op instellingsniveau waaruit de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt blijkt. Ook zal een grondslag opgenomen worden in verband met benodigde CBS gegevens op instellingsniveau in het kader van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO) primair en voortgezet onderwijs.
- De maatregelen van het wetsvoorstel richten zich enkel op het onderwijs. We achten de kans klein dat deze maatregelen als omstreden worden beschouwd en dat het wetsvoorstel als hamerstuk kan worden afgedaan, omdat:
    - a) De aanpassing van de regels rondom onderwijstijd in het mbo (onderdelen a en b) en de loskoppeling van de keuzedelen van kwalificaties (onderdeel d) reeds zijn aangekondigd richting TK.
    - b) De maatregelen rondom verkorte opleidingen en onderdelen van opleidingen (onderdelen c en e, beleid voor LLO) 'no-regret-maatregelen' zijn. Deze aanpassingen vergroten de wettelijke ruimte voor maatwerkopleidingen voor zij-instromers en zijn ook reeds aan de TK gecommuniceerd.
    - c) Tot slot hebben de maatregelen met betrekking tot de gegevenslevering invloed op het mbo, als op de po-/vo-sector. Voor NCO rapportages (Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs) worden verschillende CBS bronnen gebruikt om achtergrondgegevens van leerlingen en hun ouders af te leiden. Deze rapportages worden zeer goed gewaardeerd door scholen en schoolbesturen. Met de voorgestelde aanpassing van wetgeving kunnen de rapportages laagdrempelig inzicht blijven geven, waarmee instellingen goed kunnen blijven benchmarken en op basis daarvan verder werken aan kwaliteitsverbetering. Ook zijn deze rapportages van groot belang in verschillende beleidstrajecten, zoals het Nationaal Programma onderwijs en Masterplan Basisvaardigheden.

Toelichting

- Een uitgebreidere inhoudelijke toelichting van dit wetsvoorstel is te lezen in bijlage 3 (nota start internetconsultatie juli MOCW). Hieronder volgt een korte opsomming van de knelpunten die het wetsvoorstel dient op te lossen ter verbetering van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en de behoeften van de student:

Datum

7 augustus 2023

- a) Leer- en werkvormen die de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt verbeteren krijgen nu geen (optimale) plek in het onderwijsprogramma omdat deze uren niet kunnen meetellen voor de urennorm.
- b) Sommige studenten zijn gebaat bij meer kennismaking met het werkveld in het eerste studiejaar terwijl de urennorm nu dwingt om de focus te leggen op de theorie.
- c) Studenten met relevante leer- en werkervaring moeten nu nog te vaak leren wat zij al kennen of kunnen.
- d) De landelijke koppeling van keuzedelen beperkt de keuze van de student. Ook belemmert de landelijke koppeling de instelling om snel te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.
- e) Studenten die zich in het niet-bekostigd onderwijs willen laten bij- of omscholen met een arbeidsmarktrelevant onderdeel van een beroepsopleiding, hebben te maken met knellende regelgeving. Bijv. doordat een opleiding altijd beroepspraktijkvorming (bpv) moet bevatten, terwijl een student juist interesse kan hebben in een onderdeel waarvoor bpv niet mogelijk is.
- f) Om inzicht te krijgen in welke sector studenten na de opleiding aan de slag gaan, is het nodig dat CBS, naast DUO- en UWV-bronnen, ook gegevens uit het schoolverlatersonderzoek, de inkomstenbelasting, de gemeentelijke uitkeringsgegevens en KvK-informatie kan gebruiken. Hiervoor ontbreekt op dit moment de grondslag, terwijl deze gegevens al wel worden gebruikt.
- Naast de maatregelen ter verbetering van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en de behoefte van studenten, wordt met dit wetsvoorstel ook een aantal technische verbeteringen gedaan.

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

Middelbaar Beroeps
Onderwijs

Van

Persoonsgegevens

Datum

4 juli 2023

Referentie

38417662

Bijlagen

- Concept wetsvoorstel
- Brief verzoek om advies AP

Intern OCW afgestemd

WJZ

Akkoord start internetconsultatie en indiening
adviesaanvraag AP inzake wetsvoorstel verbetering
aansluiting beroepsonderwijs arbeidsmarkt

Aanleiding

Hierbij ontvangt u het wetsvoorstel *verbetering aansluiting beroepsonderwijs arbeidsmarkt* (hierna: het wetsvoorstel). Op 16 mei jl. is dit wetsvoorstel tijdens de beleidsstaf met u besproken aan de hand van een ppt-presentatie. U heeft toen verzocht na te gaan of er nog andere mbo-wetswijzigingen meegenomen kunnen worden in het wetsvoorstel. Op 27 juni jl. bent u hierover per nota geïnformeerd. U heeft ermee ingestemd een wijziging t.b.v. gegevenslevering op te nemen in het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel is daarop aangepast en nu gereed voor internetconsultatie. Dit is de keer dat u het volledige wetsvoorstel ontvangt. Aangezien het wetsvoorstel tevens een wijziging in de verwerking van persoonsgegevens bevat, dient de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) om advies gevraagd te worden.

Enkele onderdelen van het wetsvoorstel raken het beleidsterrein van leven lang ontwikkelen. Ook vindt de in het wetsvoorstel opgenomen gegevenslevering deels plaats voor de sectoren po en vo. Deze onderdelen maakten deel uit van de portefeuille van voormalig minister Wiersma. Omdat u als MOCW tijdelijk deze portefeuille overneemt, ondertekent u het wetsvoorstel. Op het moment dat de portefeuille van de nieuwe bewindspersoon bekend is en onderdelen van dit wetsvoorstel in die portefeuille vallen, zal in een volgend stadium aan de ondertekening worden toegevoegd dat u het wetsvoorstel 'mede namens' de nieuwe bewindspersoon ondertekent. Ook zal de nieuwe bewindspersoon dan geïnformeerd worden over dit wetsvoorstel.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u akkoord te gaan met:

1. het aanbieden van dit wetsvoorstel voor internetconsultatie;
2. bijgevoegde brief aan de voorzitter van de AP en deze te ondertekenen

Kernpunten

- Het wetsvoorstel sluit aan bij het prioritaire thema 'verbeteren aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt' van de werkagenda mbo.
- Het wetsvoorstel verbetert de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en de behoeften van de studenten, door:
  - a) instellingen meer ruimte te geven om programmaonderdelen die de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt versterken, mee te laten tellen voor de urennorm;

- b) instellingen meer ruimte te geven om studenten in het eerste studiejaar en binnen de urennorm kennis te laten maken met de arbeidsmarkt;
  - c) passende, verkorte opleidingen mogelijk te maken voor studenten die al over relevante leer- en werkervaringen beschikken, bijv. studenten met een havo-diploma of zij-instromers;
  - d) instellingen zelf te laten bepalen welke keuzedelen een passende verrijking zijn bij een opleiding en studenten de mogelijkheid te geven om pas op een later moment in hun mbo-opleiding een keuzedeel te kiezen of hun eerder gemaakte keuze alsnog te wijzigen;
  - e) instellingen ruimte te geven om in een niet-bekostigde opleiding, afzonderlijke onderdelen van een beroepsopleiding aan te bieden die passen bij de behoefte van studenten en hun werkgevers.
  - f) een grondslag op te nemen voor publicatie van CBS gegevens op instellingsniveau waaruit de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt blijkt. Ook zal een grondslag opgenomen worden in verband met benodigde CBS gegevens op instellingsniveau in het kader van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO) po en vo.
- De planning is om de internetconsultatie na ondertekening van deze nota open te stellen tot en met 17 september 2023, zodat belanghebbenden voldoende tijd hebben om ook na de zomervakantie nog te kunnen reageren.

Toelichting

- In aansluiting op de werkagenda mbo is het wetsvoorstel erop gericht de volgende knelpunten in de regelgeving op te lossen ter verbetering van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en de behoeften van de student:
  - o Leer- en werkvormen die de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt verbeteren krijgen nu geen (optimale) plek in het onderwijsprogramma omdat deze uren niet kunnen meetellen voor de urennorm.
  - o Sommige studenten zijn gebaat bij meer kennismaking met het werkveld in het eerste studiejaar terwijl de urennorm nu dwingt om de focus te leggen op de theorie.
  - o Studenten met relevante leer- en werkervaring moeten nu nog te vaak leren wat zij al kennen of kunnen.
  - o De landelijke koppeling van keuzedelen beperkt de keuze van de student. Ook belemmert de landelijke koppeling de instelling om snel te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.
  - o Studenten die zich in het niet-bekostigd onderwijs willen laten bij- of omscholen met een arbeidsmarktrelevant onderdeel van een beroepsopleiding, hebben te maken met knellende regelgeving. Bijv. doordat een opleiding altijd beroepspraktijkvorming (bpv) moet bevatten, terwijl een student juist interesse kan hebben in een onderdeel waarvoor bpv niet mogelijk is.
  - o Om inzicht te krijgen in welke sector studenten na de opleiding aan de slag gaan, is het nodig dat CBS, naast DUO- en UWV-bronnen, ook gegevens uit het schoolverlatersonderzoek, de inkomstenbelasting, de gemeentelijke uitkeringsgegevens en KvK-informatie kan gebruiken.

Hiervoor ontbreekt op dit moment de grondslag, terwijl deze gegevens al wel worden gebruikt.

- De aanpassing van de regels rondom onderwijstijd in het mbo (zie bij *kernpunten* onderdelen a en b) is aangekondigd in de TK-brief Rapportage 'Ruimte voor onderwijs tijdens corona, evaluatie' van 1 juni 2022.
- De loskoppeling van de keuzedelen van kwalificaties (zie bij *kernpunten* onderdeel d) is aangekondigd in de TK-brief 'Veranderaanpak keuzedelen in het mbo en stand van zaken rekenen' van 18 december 2019. Daarbij heeft uw voorganger gemeld dat vooruitlopend op deze wetswijziging voor nieuwe keuzedelen (dat wil zeggen: keuzedelen die vanaf studiejaar 2020–2021 worden voorgedragen ter goedkeuring) geen koppeling meer zal worden vastgesteld. Sinds 1 augustus 2020 wordt via deze gedoogconstructie geen koppeling meer vastgesteld tussen nieuwe keuzedelen en kwalificaties. U bent hierover geïnformeerd bij nota van 6 december 2022 (ref.nr. 35054595).
- De maatregelen rondom verkorte opleidingen en onderdelen van opleidingen (zie bij *kernpunten* onderdelen c en e) raken aan het beleid voor leven lang ontwikkelen. Deze aanpassingen vergroten de wettelijke ruimte voor maatwerkopleidingen voor zij-instromers. Het wetsvoorstel is aangekondigd in de TK-brief 'Beleidslijnen Leven Lang Ontwikkelen' van 23 september 2022.
- Op 8 september 2022 is voormalig minister Wiersma door directie MBO bijgepraat over deze aanpassingen. Voormalig minister Wiersma heeft toen aangegeven zich weliswaar te kunnen vinden in deze aanpassingen, maar grotere ambities te hebben voor wetswijzigingen op het gebied van LLO. Hierop is in het najaar van 2022 het traject voor de Toekomstverkenning LLO gestart, gericht op het verzenden van een brief Toekomstverkenning LLO. Deze TK-brief wordt naar verwachting eind september verstuurd.
- In het concept van de TK-brief Toekomstverkenning LLO wordt, zoals directie MBO met voormalig minister Wiersma heeft besproken, voorliggend wetsvoorstel opgenomen als eerste in een reeks van wetsvoorstellen voor de periode 2023 tot en met 2025:
  - o Voorliggend wetsvoorstel bevat een aantal beperkte 'no-regret-maatregelen' gericht op verbetering van de bestaande praktijk in het mbo en gaat in de zomer van 2023 in internetconsultatie. Hiermee kunnen al eerste stappen gezet ten behoeve van LLO die nog tijdens de looptijd van de Werkagenda MBO in werking kunnen treden.
  - o De overige wetsvoorstellen in de toekomstverkenning LLO zijn gericht op het oplossen van meer fundamentele LLO-knelpunten en het realiseren van een samenhangende LLO-aanpak voor zowel mbo als het hoger onderwijs. Deze wetsvoorstellen bevinden zich op dit moment nog in een startfase en zullen naar verwachting in 2024 of 2025 voor internetconsultatie opgaan.
- De maatregelen met betrekking tot de gegevenslevering zijn gericht op zowel het mbo als de sector po en vo.
- Sinds 2017 verstrekt het CBS in het kader van het NCO rapportages aan schoolbesturen in het po en vo. Voor deze rapportages worden, naast het Register Onderwijsdeelnemers (ROD), verschillende CBS bronnen gebruikt om achtergrondgegevens van leerlingen en hun ouders af te leiden. De rapportages worden zeer goed gewaardeerd door scholen en schoolbesturen. Met de voorgestelde aanpassing van wetgeving kunnen de schoolrapportages van NCO laagdrempelig en nauwgezet inzicht blijven geven in de leerling

prestaties en hun (vervolg-)loopbanen, zowel in vergelijking met het landelijk gemiddelde als in vergelijking met de voorspelde referentiewaarde (vergelijkbare scholen). Hiermee kunnen instellingen binnen het po en vo zich met rapportages uit het NCO goed blijven benchmarken en op basis daarvan werken aan kwaliteitsverbetering. De (historische) data over prestaties van leerlingen die via NCO beschikbaar komt is daarnaast van groot belang in verschillende beleidstrajecten (zoals het Nationaal Programma Onderwijs en het Masterplan Basisvaardigheden) voor het verkrijgen van een beeld van ontwikkelingen op stelselniveau en de mogelijkheden die het biedt voor wetenschappelijk onderzoek.

- Naast de maatregelen ter verbetering van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en de behoefte van studenten, wordt met dit wetsvoorstel ook een aantal technische verbeteringen gedaan.

Politieke context

De verwachting is dat de meeste maatregelen steun kunnen vinden bij de politieke partijen.

Voor wat betreft de maatregelen rondom onderwijstijd kan de Kamer vragen naar de ruimte die het wetsvoorstel biedt voor online-onderwijs. Zie bijv. motie Kwint C.S. ervoor zorgen dat fysiek onderwijs de norm is, d.d. 5 juli 2021. Aangezien het wetsvoorstel alleen ruimte biedt voor kwalitatief goede programmaonderdelen en instellingen moeten aangeven hoe deze onderdelen passen bij de onderwijsvisie van de instelling, waarvan de visie op de pedagogisch-didactische behoefte van de betreffende studenten onderdeel is, ligt een grote toename van het online-onderwijs niet voor de hand.

Financiële overwegingen

Dit wetsvoorstel heeft geen financiële gevolgen, behalve evt. uitvoeringskosten voor DUO.

Krachtenveld

De MBO Raad en NRTO zijn content met de voorgestelde wijzigingen. Zij zouden graag zien dat de wijzigingen z.s.m. in werking treden en betreuren dan ook dat dit pas op 1 augustus 2025 zal zijn.

JOB is in een eerder stadium bijgepraat over de maatregelen in het wetsvoorstel en kan zich in de wijzigingen vinden.

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

Middelbaar Beroeps
Onderwijs

Van

Persoonsgegevens

Datum

31 mei 2023

Referentie

Bijlagen

1

Intern OCW afgestemd

WJZ

Andere onderwerpen meenemen in wetsvoorstel
verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt

Aanleiding

Tijdens de beleidsstaf op 16 mei jl. bent u geïnformeerd over het wetsvoorstel *verbetering aansluiting beroepsonderwijs arbeidsmarkt*. Met dit wetsvoorstel wordt de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt verbeterd door de regels voor onderwijstijd, verkorte opleidingen en de derde leerweg aan te passen en de loskoppeling van keuzedelen van kwalificaties te regelen. U heeft verzocht na te gaan of er andere wetswijzigingen zijn die kunnen worden meegenomen in dit wetsvoorstel. U noemde zelf de trajecten die voortkomen uit de werkagenda mbo en de omkeerregeling. Met deze nota wordt u geïnformeerd over onze inventarisatie en verzocht te besluiten welke onderwerpen toegevoegd kunnen worden aan het wetsvoorstel.

Geadviseerd besluit

Geadviseerd wordt te besluiten:

- 1) de grondslag voor publicatie over de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en het Nationaal Cohortonderzoek po, vo en sbo door het CBS mee te nemen in het wetsvoorstel, en
- 2) de overige mbo-onderwerpen (zie bijlage) in andere wetstrajecten op te nemen.

Zoals u in het commissiedebat 'Internationalisering hoger onderwijs' op 15 juni jl. heeft toegezegd, wordt de omkeerregeling meegenomen in het wetsvoorstel WTT 2.0. De trajecten die voortkomen uit de werkagenda mbo (zie bijlage Tabel A) zijn niet geschikt om mee te nemen in dit wetsvoorstel omdat zij of al zijn opgenomen in een ander wetsvoorstel of nog in de verkennende fase zitten. Wij adviseren u daarom deze trajecten niet te combineren met het wetsvoorstel *verbetering aansluiting beroepsonderwijs arbeidsmarkt*.

Toelichting

Grondslag voor gegevenslevering door het CBS

Voor de monitor van de kwaliteitsafspraken zijn cijfers van het CBS nodig op het niveau van de onderwijsinstellingen over onderwijs-arbeidsmarkt. Deze worden nu al door het CBS op ons verzoek gepubliceerd. Alleen voor de UWV-gegevens is hiervoor een wettelijke basis, en niet voor andere gegevensbronnen zoals het schoolverlatersonderzoek, inkomstenbelasting en KvK-gegevens. Geadviseerd wordt om met dit wetsvoorstel de grondslag voor de UWV-gegevens uit te breiden tot het gehele thema onderwijs-arbeidsmarkt.

Daarnaast bereidt directie Kennis momenteel een wijziging van dezelfde grondslag voor in verband met het Nationaal Cohortonderzoek po, vo en sbo.

Voorgesteld wordt deze wijziging mee te nemen aangezien dit een wijziging van hetzelfde artikel betreft en het onwenselijk is een wijziging van eenzelfde artikel in twee verschillende wetsvoorstellen op te nemen. In overleg met de directie PO is afgesproken dat MPVO met een aparte nota ter informatie zal worden geïnformeerd over deze wijziging en binnenkort het wetsvoorstel via de lijn zal ontvangen.

Overige trajecten

In de bijlage zijn de geplande mbo-wetgevingstrajecten opgenomen. Hieronder wordt kort toegelicht waarom deze onderwerpen niet geschikt zijn voor het wetsvoorstel *verbetering aansluiting beroepsonderwijs arbeidsmarkt*.

In **tabel A in de bijlage** zijn de trajecten opgenomen die voortvloeien uit de werkagenda. Zoals u kunt zien zijn deze trajecten óf al opgenomen in een wetsvoorstel óf nog in de verkennende fase. Om die reden adviseren wij u deze trajecten niet te combineren met het wetsvoorstel.

In **tabel B in de bijlage** zijn de overige mbo-wetgevingstrajecten opgenomen. Zoals hierboven toegelicht adviseren wij de publicatie door het CBS (nr. 20) in het wetsvoorstel op te nemen. Voor wat betreft de omkeerregeling (nr. 8) heeft u in het commissiedebat 'Internationalisering hoger onderwijs' op 15 juni jl. toegezegd, dat de omkeerregeling wordt meegenomen in het wetsvoorstel WTT 2.0.

Daarnaast zijn de volgende overige trajecten al in procedure gebracht:

- wetsvoorstel Van school naar werk (nr. 9)
- wetsvoorstel NLQF (nr. 10)
- wetsvoorstel Strategisch personeelsbeleid (nr. 11)
- wetsvoorstel Onderwijs zieke leerlingen (nr. 12)
- wetsvoorstel Terugdringen verzuim (nr. 13)

De wetsvoorstellen 14 tot en met 17 zijn op dit moment in voorbereiding maar sluiten niet aan bij het onderwerp van het wetsvoorstel *verbetering aansluiting beroepsonderwijs arbeidsmarkt*, te weten de verbetering van de aansluiting van het onderwijs op de behoefte van de arbeidsmarkt.

Zo sluit het wetsvoorstel Aanscherping sociale veiligheid (nr. 14) niet aan bij het onderwerp verbetering aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, omdat dit wetsvoorstel voor wat betreft het mbo ziet op een aanscherping van de meldplicht zedenmisdrijven.

Het wetsvoorstel Caribisch Nederland (nr. 15), waarbij de WEB BES en de Wet sociale kanstrajecten jongeren BES worden opgenomen in de WEB, omvat veel meer onderwerpen dan de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en betreft daarom geen geschikt traject om te combineren. Daarnaast is dit wetsvoorstel Caribisch Nederland heel omvangrijk. Ons advies is om dit traject ook daarom niet te combineren met een ander wetsvoorstel.

Het wetsvoorstel Zeer zwak (nr. 16) betreft de uitwerking van het inspectieoordeel zeer zwak voor o.a. entreeopleidingen. Naast het feit dat dit wetsvoorstel geen betrekking heeft op de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, wordt deze wetswijziging heroverwogen. U zal hierover per aparte nota worden geïnformeerd.

De wijziging in verband met de ondersteuning voor auditieve of visueel gehandicapten in het onderwijs (nr. 17) betreft het loslaten van de leeftijdsgrens van 30 jaar voor onderwijsvoorzieningen voor mensen met een ziekte of beperking. Om die reden past het evenmin om dit wetsvoorstel te combineren met het wetsvoorstel *verbetering aansluiting beroepsonderwijs arbeidsmarkt*. Tot slot adviseren wij ook wetsvoorstel 18 en 19 niet te combineren met het wetsvoorstel *verbetering aansluiting onderwijs arbeidsmarkt*. Zo is het wetsvoorstel Burgerschapsopdracht mbo (nr. 18) nog in de verkennende fase en wordt het wetsvoorstel Verlengde kwalificatieplicht (nr. 19) op dit moment heroverwogen.

Datum
31 mei 2023

In **tabel C in de bijlage** zijn trajecten opgenomen die zich op een later moment mogelijk nog aandienen. Gelet op de gewenste voortgang van het wetsvoorstel, o.a. omdat er al een aantal jaar een gedoogconstructie is rondom de loskoppeling van de keuzedelen, adviseren wij niet te wachten op deze (mogelijke) trajecten.

Planning wetsvoorstel

Zodra u akkoord geeft op deze nota, starten we de lijn en zal u het wetsvoorstel ontvangen met het verzoek akkoord te geven voor internetconsultatie. Deze lijn gaat via MPVO in verband met de wijzigingen voor llo en de in deze nota opgenomen gegevenslevering voor po, vo en sbo. Wij streven ernaar de internetconsultatie nog voor de zomer te starten. In verband met de zomervakantie zal de internetconsultatie tot en met half september openstaan.

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs**

Van

Persoonsgegevens

Datum

6 december 2022

Referentie

35054595

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

MBO, WJZ

uitstel wetsvoorstel Meer mogelijkheden voor maatwerk

Aanleiding

Op 22 augustus jl. is met u gesproken over het concept wetsvoorstel Meer mogelijkheden voor maatwerk in het mbo.

De afgelopen periode is gebruikt om intern en extern reacties op te halen op het concept wetsvoorstel. Op dit moment ontbreekt echter de capaciteit bij de beleidsdirectie MBO om alle feedback te verwerken en dit wetsvoorstel op korte termijn gereed te maken voor internetconsultatie. Dit heeft gevolgen voor de planning van het wetsvoorstel, waarbij de eerder beoogde en aan de Kamer en het veld gecommuniceerde streefdatum voor inwerkingtreding van 1 augustus 2024 onder druk komt te staan. Daarbij is relevant dat de zogenoemde loskoppeling van de keuzedelen, die met het wetsvoorstel geregeld wordt, al gedoogd wordt sinds augustus 2020.

In deze nota vragen wij u een besluit te nemen over het vervolg.

Geadviseerd besluit

Het aanpassen van de planning van dit wetsvoorstel heeft als gevolg dat er langer gedoogd wordt dat nieuwe keuzedelen niet meer worden gekoppeld aan kwalificaties (terwijl dit op grond van de wet nog wel verplicht is).

Er zijn verschillende manieren om hier mee om te gaan.

1. Het onderdeel keuzedelen wordt uit dit wetsvoorstel gehaald en als apart wetsvoorstel in procedure gebracht.
2. Het onderdeel keuzedelen wordt uit dit wetsvoorstel gehaald en met een ander lopend wetstraject samengevoegd.
3. De onderdelen van het wetsvoorstel blijven bij elkaar en het wetsvoorstel kent als geheel een latere inwerkingtredingsdatum. Streven wordt 1 augustus 2025.

Wij adviseren u te kiezen voor optie 3.

Kernpunten

Het concept wetsvoorstel Meer mogelijkheden voor maatwerk in het mbo bestaat uit meerdere onderdelen:

1. loskoppeling van keuzedelen van kwalificaties;
2. verkorte opleidingen;
3. onderwijstijd;
4. delen van opleidingen in het niet bekostigd onderwijs.

Voor de laatste drie onderdelen geldt dat, hoewel het een belangrijke stap voorwaarts is voor het mbo, er geen toezeggingen of strakke deadlines zijn voor invoering.

Voor het loskoppelen van keuzedelen ligt dit genuanceerder. Bij brief van 18 december 2019 heeft uw voorganger aan de Tweede Kamer het voornemen gemeld om via een wetswijziging de verplichte koppeling tussen keuzedelen en kwalificaties te schrappen¹. Zij heeft daarbij vermeld dat vooruitlopend op deze wetswijziging voor nieuwe keuzedelen (dat wil zeggen: keuzedelen die vanaf studiejaar 2020–2021 worden voorgedragen ter goedkeuring) geen koppeling meer zal worden vastgesteld. Sinds 1 augustus 2020 wordt via deze gedoogconstructie geen koppeling meer vastgesteld tussen nieuwe keuzedelen en kwalificaties. In geval van vertraging van het wetsvoorstel zal deze gedoogsituatie ook langer duren.

Voor gedogen geldt het kabinetstandpunt uit 1996, dat is neergelegd in de nota 'Gedogen in Nederland'. Gedogen is alleen in uitzonderingssituaties aanvaardbaar en moet zoveel mogelijk in omvang en tijdsduur worden beperkt. Gedogen levert namelijk een rechtstatelijke spanning op. Wettelijke normen worden gesteld om belangen te beschermen, de samenleving te ordenen, gedragsverandering teweeg te brengen of beleidsdoelstellingen te bereiken. Wetten verzekeren via een democratisch proces rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. Wetten bevatten geen vrijblijvende normen, maar behoren te worden nageleefd en gehandhaafd. Bij gedogen wordt voor een nader bepaalde overtreding van de wet afgezien van handhaving en in dat opzicht afbreuk gedaan aan de werking van wettelijke normen.

In de onderhavige gedoogsituatie heeft de toenmalige MOCW – na afweging van de betrokken belangen – expliciet besloten dat voor nieuwe keuzedelen geen koppeling zal worden vastgesteld. Indien mbo-instellingen hun onderwijs in overeenstemming daarmee inrichten, wordt afgezien van handhaving. Examencommissies kunnen overeenkomstig diploma's uitreiken². Dit betekent dat in het kader van de gedoogsituatie geen sprake is van nadelige gevolgen voor instellingen; er worden geen bekostigingssancties o.i.d. opgelegd. Hetzelfde geldt voor studenten; de geldigheid van diploma's is niet in het geding.

Wij adviseren u om het wetsvoorstel als geheel bij elkaar te houden en daarmee dus ook te kiezen voor een langer durende gedoogconstructie. De belangrijkste argumenten hiervoor zijn:

- Er is slechts sprake van een 'beperkte' gedoogconstructie. Enkel voor keuzedelen die na 1 augustus 2020 zijn vastgesteld vindt geen koppeling meer plaats.
- De gedoogconstructie en het verlengen daarvan leidt niet tot nadelige gevolgen voor mbo-instellingen of studenten.
- Op grond van de huidige wettekst kan het bevoegd gezag in een

¹ Kamerstukken II 2019-20, 31524, nr. 456

² Het intrekken van diploma's behoort niet tot het sanctie-instrumentarium van de minister en op dat punt is dus ook geen sprake van het afzien van handhaving.

individueel geval al op verzoek van een student bij het aanbod van keuzedelen bij een opleiding afwijken van de koppeling van keuzedelen.³

- De wetswijziging om keuzedelen los te koppelen van kwalificaties is relatief klein. Als dit in een afzonderlijk wetsvoorstel wordt opgenomen en dat wetsvoorstel apart in procedure wordt gebracht, kost dat relatief meer tijd en capaciteit, en er wordt dubbel werk verricht als we later met de overige onderdelen komen in (weer) een apart wetsvoorstel.
- Er zijn op dit moment geen andere lopende wetsvoorstellen waar deze wijziging logisch in mee zou kunnen lopen. Opname in een OCW Verzamelwet ligt niet voor de hand, omdat dat wetsvoorstel naar zijn aard beperkt is tot technische wijzigingen en klein beleid. De ontkoppeling van de keuzedelen is weliswaar een relatief kleine aanpassing in de wettekst, maar het betreft wel een beleidsinhoudelijke wijziging. Een dergelijke wijziging moet vergezeld gaan van een inhoudelijke analyse waarin de wenselijkheid en de consequenties worden toegelicht; een verzamelwet leent zich daar niet voor.

Aanvullend

Uit de monitor keuzedelen blijkt dat er instellingen zijn die al anticiperen op de wetswijziging door keuzedelen die voor augustus 2020 zijn vastgesteld aan te bieden bij kwalificaties waar deze niet aan gekoppeld zijn. Wij stellen voor om instellingen er nogmaals op te wijzen dat ze de geldende wet- en regelgeving dienen te volgen en dat deze handelswijze daar niet mee in overeenstemming is. De aanstaande Kamerbrief over de kwalificatiestructuur biedt hier een goede gelegenheid voor. Deze zal op korte termijn aan u voorgelegd worden.

---

³ Dit heeft echter geen betrekking op het aanbod van keuzedelen dat de instelling doet aan de student. Bovendien moet het bevoegd gezag hierover verantwoording afleggen in het bestuursverslag.

Toelichting

Wetsvoorstel Meer mogelijkheden voor maatwerk in het mbo:

In het wetsvoorstel is er voor gekozen om verschillende onderwerpen, die allemaal zorgen voor meer mogelijkheden voor maatwerk in het mbo, samen te nemen. Deze onderwerpen kennen ieder een eigen dynamiek. Doordat deze onderwerpen in één wetsvoorstel zijn opgenomen, is er ook sprake van één tempo. Concreet betekent dit dat sommige onderwerpen (waaronder het loskoppelen van keuzedelen) al verder zijn in uitwerking dan andere onderwerpen. Om die reden hebben we overwogen om een apart wetsvoorstel voor het loskoppelen van keuzedelen te maken. Onze conclusie is echter dat dit – naast het resterende wetsvoorstel Meer mogelijkheden voor maatwerk in het mbo - relatief meer capaciteit zou kosten, zowel binnen het ministerie als daar buiten (o.a. RvS, TK en EK). De huidige gedoogconstructie wordt als gevolg daarvan weliswaar verlengd maar dit wordt niet onaanvaardbaar geacht, onder meer omdat mbo-instellingen en studenten daar geen nadelige gevolgen van ondervinden.

Politieke context:

Het is staand kabinetsbeleid om alleen in uitzonderingssituaties te gedogen en dit zo kort mogelijk te doen. Door de beoogde invoeringsdatum van dit wetsvoorstel naar 1 augustus 2025 te verschuiven, kan beargumenteerd worden dat daarmee langer dan noodzakelijk wordt gedoogd.

U kunt hier tegen inbrengen dat er een afgewogen keuze is gemaakt om het loskoppelen van keuzedelen in een breder wetsvoorstel op te nemen. Dit wetstraject is al een tijd geleden gestart. U bent dus met dit onderwerp aan de slag. Tevens wordt op dit moment enkel voor nieuw vastgestelde keuzedelen geen koppeling meer vastgesteld. Voor alle keuzedelen die voor 1 augustus 2020 zijn vastgesteld geldt de gedoogconstructie niet en moet worden voldaan aan de thans geldende wetgeving. Zoals hierboven vermeld, zullen instellingen hier nogmaals op gewezen worden in de toekomstige brief over de kwalificatiestructuur.

Krachtenveld:

Mbo-instellingen, bedrijfsleven en SBB zijn voorstander van de maatregel om keuzedelen niet meer te koppelen aan kwalificaties. Het oorspronkelijke tijdspad met invoering per 1 augustus 2024 vonden zij al erg ruim. Ongetwijfeld zullen zij negatief reageren op verder uitstel. Zo snel mogelijk na uw besluit zullen we communiceren met het veld, zodat iedereen weet waar ze aan toe zijn.

Overigens hebben ambtelijk MBO Raad, NRTO en JOB ook aangegeven het gehele wetsvoorstel in grote lijnen positief te beoordelen. Een latere ingangsdatum zal dus ook voor de andere onderdelen jammer worden gevonden.

Overig:

U heeft tijdens de bespreking van het wetsvoorstel op 22 augustus jl. aangegeven meer gevoel te willen krijgen bij deze onderwerpen en hierover met verschillende doelgroepen uit het mbo over door te willen praten. We zijn daarom voornemens om een bijeenkomst voor u te organiseren waar u met docenten, studenten en bestuurders in gesprek kan gaan over dit wetsvoorstel. Gezien ons gesprek en de

verwachte impact van de maatregelen, zal het tijdens deze bijeenkomst met name over onderwijstijd gaan.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

Bijlage:

Korte uitleg koppeling keuzedelen aan kwalificaties

Op 1 augustus 2016 is de herziene kwalificatiestructuur voor het mbo ingegaan. Op dat moment zijn ook keuzedelen geïntroduceerd in het mbo. Keuzedelen vormen samen met de kwalificatie de beroepsopleiding die de student volgt. Keuzedelen zijn gericht op verbreding of verdieping van die kwalificatie of op doorstroom naar het vervolgonderwijs. Ook kunnen keuzedelen remediërend van aard zijn voor zover het entree- en basisberoepsopleidingen betreft. Een van de doelen van keuzedelen is om opleidingen sneller te laten inspelen op actuele ontwikkelingen en innovaties binnen het (regionale) bedrijfsleven. Op grond van de wet is een keuzedeel gekoppeld aan een of meer kwalificaties. Instellingen hebben de zorgplicht om studenten voldoende keuze te geven bij het selecteren van keuzedelen in het kader van de beroepsopleiding.

Vanaf 2016 hebben mbo-instellingen, samen met studenten en het bedrijfsleven, ervaring opgedaan met keuzedelen. Tussentijds evaluatieonderzoek en adviezen van de SBB hebben geleid tot de conclusie dat de systematiek met betrekking tot keuzedelen aanpassing behoeft. Bij kamerbrief van 18 december 2019 is de veranderaanpak keuzedelen geïntroduceerd. Een van de elementen uit deze aanpak betreft het loslaten van de vooraf landelijk vastgestelde koppeling tussen keuzedelen en kwalificaties, waarmee instellingen meer ruimte krijgen om te bepalen welke keuzedelen zij aanbieden bij een kwalificatie.

Vanaf augustus 2020 geldt een gedoogconstructie; voor nieuwe keuzedelen (dat wil zeggen: keuzedelen die vanaf studiejaar 2020–2021 worden voorgedragen ter goedkeuring) worden geen koppelingen meer vastgesteld die het aanbod van keuzedelen van de instelling aan de student bepalen. Daarbij is expliciet vermeld dat het aan mbo-instellingen is om keuzedelen aan te bieden die geen ondoelmatige overlap kennen met de kwalificatie en aansluiten bij het niveau van de kwalificatie. Ook is er via een Q&A met het veld gecommuniceerd dat scholen desgevraagd uit moeten kunnen leggen dat het keuzedelenaanbod past bij de student, diens belangstelling en de wensen van de arbeidsmarkt.

Met het wetsvoorstel Meer mogelijkheden voor maatwerk in het mbo wordt de koppeling geschrapt. Daarmee krijgen mbo-instellingen meer ruimte om zelf te kiezen welk keuzedeel zij bij welke opleiding aanbieden. Daarbij wordt onder meer geregeld dat de keuzedelen die bij de beroepsopleiding worden aangeboden of die door de student worden gekozen, niet samenvallen met een of meer onderdelen van de kwalificatie van die opleiding. Ook wordt opgenomen dat het aanbod van keuzedelen moet zijn afgestemd op de beroepsopleiding of de voor die opleiding relevante ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.